

VII. Videnskabelig virksomhed

1. Arktisk Instituts virksomhed i 1959

I det forløbne år har bestyrelsen fået et længe næret ønske opfyldt, nemlig at instituttet skulle få sin egen publikationsrække, således som det var fastlagt i statutterne. Som nævnt i en tidligere årsberetning havde de danske repræsentanter for »Societas Arctica Scandinavica« stillet i udsigt, at den af selskabet udgivne serie »Acta Arctica« kunne overgå til Arktisk Institut, og ved et møde i februar fandt den officielle overdragelse sted. Tre af de tidligere udgivere, professorerne Magnus Degerbøl, Knud Jessen og Alfred Rosenkrantz, er fortsat knyttet til tidsskriftet som redaktionskomité, mens instituttets leder nu er redaktør. »Acta Arctica« vil som tidligere bringe afhandlinger på engelsk, tysk eller fransk om arktiske emner fra de naturvidenskabelige såvel som de humanistiske videnskaber, fortrinsvis sådanne der ikke bygger på grønlandsk materiale, og som behandler problemer, der berører større dele af det arktiske område. Det første nummer, der udgives af Arktisk Institut, og som bringer de foredrag, der blev holdt på den Circumpolare Konference i København i 1958, udsendes i april 1960.

Fra 1. juli er også udgivelsen af »Meddelelser om Grønland« blevet knyttet til Arktisk Institut, idet Kommissionen for videnskabelige undersøgelser i Grønland har valgt Helge Larsen som formand for redaktionsudvalget og dermed som hovedredaktør for tidsskriftet. Den praktiske side af redaktionen er overtaget af dr. Dan Laursen, der har fået kontor i Kraemer Hus og som kontormæssig assistente instituttets sekretær, frk. Bülow-Ravens. I forbindelse med instituttets publikationsvirksomhed kan det endelig nævnes, at det også er tanken at lade de to tidligere dupliserede udsendelser, årsberetningen og »Danish Scientific Investigations in Greenland«, som Arktisk Institut har udsendt hvert år, udkomme i trykt form.

Udover det rutinemæssig arbejde i forbindelse med arkivet, biblioteket og billedsamlingen, der vil blive omtalt senere, har instituttets personale besvaret henvendelser såvel fra Danmark som fra udlandet og efter anmodning udsendt skrifter og billedmateriale vedrørende Grønland særlig til skoler. Bestillinger på aftryk og forstørrelser af billedsamlingens negativer samt anmodninger om lån af klichéer og diapositiver er stadig stigende, ligesom der også i det forløbne år er gjort flittig brug af adgangen til at låne det ekspeditionsudstyr, som Dansk Ekspeditionsfond har deponeret i instituttet. Som de foregående år har SAS's navigatører og piloter på polarruten velvilligt foretaget fotografering af isbæltet udfor Nordøstgrønland, en indsats i videnskabens tjeneste der er påskønnelsesværdig, ikke mindst da den udføres uden vederlag. Arktisk Institut har også været fordelingscentral for korrespondancer mellem de danske og udenlandske medlemmer af direktionskomitéen for »Den internationale glaciologiske ekspedition til Grønland 1957-60«. Instituttets leder deltog i komitéens møde i oktober i Hamburg, og instituttet var medvirkende til, at afdelingsleder, magister Frede Hermann kunne deltage i ekspeditionens hydrologiske arbejde i Vestgrønland i sommeren 1959 med havundersøgelsesskibet »Gauss«.

Som nævnt i sidste årsberetning har »Udvalget for samfundsforskning i Grønland« haft til huse i Kraemers Hus siden april 1958, og bortset fra sommermånederne, hvor medarbejderne foretog undersøgelser i Grønland, har der til stadighed været 4-5 mennesker beskæftiget med bearbejdelsen af det hjembragte materiale. Foruden af Arktisk Institut har der været afholdt møder af Kommissionen for videnskabelige undersøgelser i Grønland, af Det grønlandske Selskabs bestyrelse, selskabets »Seniorklub«, unge grønlanderes diskussionsklub, »Peqa-

tigit Kalatdlit's bestyrelse samt af Komiteen for C-14 Laboratoriet. Der har været afholdt en reception, nemlig den 7. april for dr. Walter A. Wood, der er leder af Arctic Institute of North America's afdeling i New York, og iøvrigt har følgende udenlandske gæster besøgt instituttet: Mr. Baldwin, New York, Mr. Guntram A. Jarre, University of Wyoming, professor A. Kosiba, Wroclaw, Polen, hr. Krause, Tyskland, dr. Margaret Lantis, Washington D. C., M. L. Marimonti, Ulrico Hoepli jr., Antonio Makkarri, Vittorio Rossi, alle fra Milano, Paolo Gobetti, Carle Gobette, Laura Malvano, Roberto Paglero og George Sestan, alle fra

Turino, professor og fru N. E. Odell, Cambridge, Mr. Fred Pessel jr., University of Michigan, Mr. John Tech jr., Dartmouth College og Commander J. S. Winstanley, London.

Af gaver har instituttet fra kaptajn Ejnar Mikkelsen modtaget to blyanttegninger og en akvarel. Tegningerne, der er udført af E. Ditlevsen på Carlsbergfondets Expedition til Østgrønland 1898-1900, forestiller ekspeditionsskibet »Antarctic« henholdsvis i Nordostbugt og udfør »Amdrups Hus« ved Kap Dalton. Akvarellen er af Magnus Bengtson og forestiller det første hus bygget i Scoresbysund 1925.

ARKIVET

Fra Søværnskommandoen har instituttet gennem Ministeriet for Grønland modtaget en vardeberetning skrevet af grev Eigil Knuth ved »Brønlunds Grav« på Lamberts Land den 6. juni 1939 og hjembragt af slædepatruljen »Sirius« i 1959.

Direktør Chr. Thielst og hr. Erik Juncker Møller har skænket en samling arkivalia vedrørende A/S Østgrønlandsk Kompagni, herunder journaler fra fangststationerne, brevbøger ført af kaptajn Gustav Thostrup og orlogskaptajn Henning Bistrups rejsedagbog fra 1923.

Instituttets samling af arkivalia vedrørende Den østgrønlandske Expedition 1891-92 er

atfer i år blevet forøget, idet Marinens Bibliotek har skænket 9 notesbøger ført af premierløjtnant Ryder.

Fra skibsreder Knud Lauritzen har instituttet endvidere modtaget et uddrag af M/S »Anita Dan«s logbog med et kort vedrørende skibets drift i storisen langs Liverpoolkysten sommeren 1959.

Endelig har fru statsgeolog Axel Jessen skænket nogle fotografier samt 4 dagbøger ført af hendes mand under en ekspedition til Julianehåb distrikt i 1894, og fra dr. Therkel Mathiasen har instituttet modtaget et sæt af dr. Laurent Christensens dagbogsblade fra Alaska.

BILLEDSAMLINGEN

Instituttets antal af registrerede negativer nåede ved årets slutning over 9000. Hertil kommer 2860 sort-hvide diapositiver, 478 farve-diapositiver og 2384 klichéer.

Af gaver til billedsamlingen har instituttet fået en stor samling diapositiver, negativer og fotografier fra fhv. overnotar Harald Lindow, og dr. phil Erik Smidt en del negativer optaget af dr. Holger

Smidt, der var læge i Ivigtut i 1906-07 og i Holsteinsborg fra 1910-11.

Endelig har fru Birgitte Nørregaard skænket en samling udmærkede lysbilleder hovedsagelig fra Lapland, og stammende fra afdøde magister E. M. Nørregaard, og lektor Aage Bugge har skænket to fotografier fra Vestgrønland.

BIBLIOTEKET

Accessionsprotokollen viser en tilvækst i årets løb på 350 numre, hvoraf 126 er småtryk og resten bøger. Bogbestanden er nu på over 2000 bøger og over 1200 småtryk, af

hvilke en betydelig del er modtaget som gave eller ved bytte. Kartoteket er blevet forøget med 4420 kort, således at det nu tæller over 25000.